

Załącznik do Odznaki Krajoznawczej „Ciekawe miejsca w Polsce”

Wykaz obiektów

Województwo dolnośląskie

1. Rezerwat przyrody Wodospad Wilczki z 1958 r. w Międzygórzu – największy i najwyższy wodospad w Masywie Śnieżnika.
2. Zamek Książ – największy zamek książęcy i trzeci co do wielkości w Polsce.
3. Zamek Czocho – obronny zamek graniczny w miejscowości Sucha.
4. Wodospad Kamieńczyka – najwyższy wodospad w polskich Sudetach.
5. Park Narodowy Gór Stołowych z 1993 r.
6. Twierdza Kłodzko – system obronny z XVII i XVIII w. i neorenesansowy ratusz w Kłodzku.
7. Śnieżka 1603 m n.p.m. – najwyższy szczyt Karkonoszy i Sudetów z kaplicą św. Wawrzyńca z 1681 r. – najwyżej położony obiekt sakralny w Polsce.
8. Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju – najstarsza działająca papiernia w Polsce.

Województwo kujawsko-pomorskie

1. Kolegiata św. Apostołów Piotra i Pawła oraz Narodzenia NMP w Kruszwicy – jeden z najlepiej zachowanych zabytków architektury romańskiej w Polsce oraz ruiny zamku królewskiego z „Mysią Wieżą” z II połowy XVI w.
2. Stanowisko archeologiczne w Biskupinie – najstarsza osada naszych przodków.
3. Zamek krzyżacki w Radzynie Chełmińskim.
4. Krzywa wieża, najstarsze zachowane fragmenty muru miejskiego, ratusz gotycki, Planetarium im. Władysława Dziewulskiego i Dom Mikołaja Kopernika w Toruniu.
5. Zamek krzyżacki w Gołubiu-Dobrzyniu.
6. Zespół tężni solankowych z XIX w. w Ciechocinku – największa tego typu drewniana konstrukcja w Europie.
7. Rotunda św. Prokopa z XIII w. w Strzelnie – największa romańska świątynia na planie koła w Polsce.

Województwo lubelskie

1. Magiczne Ogrody w Trzciankach – pełen drzew i kwiatów, tętniący życiem rodzinny park tematyczny.
2. Pałac Zamoyskich w Kozłowie – najlepiej zachowana rezydencja magnacka w Polsce.
3. Wzgórze Trzech Krzyży, zespół fortyfikacji obronnych z XIII i XIV w. oraz wawoży lessowe w Kazimierzu Dolnym.
4. Państwowe Muzeum na Majdanku na terenie dawnego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Lublin z II wojny światowej.
5. Zamek w Janowcu – renesansowa budowla z lat 1508-1526 na wysokiej skarpie wiślanej.
6. Stare Miasto w Zamościu z ratuszem na Rynku Wielkim – perła renesansu.
7. Podziemia kredowe w Chełmie – zabytkowa kopalnia stanowiąca unikatową pozostałość górnictwa kredowego w Europie.

Województwo lubuskie

1. Park Mużakowski – największy park w stylu angielskim w Polsce.
2. Zamek joannitów z II połowy XIV w. w Łagowie.
3. Międzyrzecki Rejon Umocniony, MRU – system umocnień stanowiący największe podziemia fortyfikacyjne w Polsce.
4. Figura Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata w Świebodzinie – druga co do wielkości rzeźba przedstawiająca Jezusa Chrystusa na świecie.
5. Mury obronne, pozostałości z początku XV i XVI w. i ratusz z połowy XVI w. we Wschowie.
6. Konkatedra św. Jadwigi Śląskiej i ratusz w Zielonej Górze.

Województwo łódzkie

1. Akwedukt z 1784 r. na Skierniewce w Arkadii.
2. Groty Nagórzyckie, rezerwat przyrody Niebieskie Źródła oraz Skansen rzeki Pilicy w Tomaszowie Mazowieckim.
3. Gotycki zamek ceglany z XV w. w Oporowie.
4. Księży Młyn w Łodzi – największy zespół fabryczny i największe skupisko famuł w Polsce.
5. Romański kościół filialny pw. św. Idziego, synagoga przy pl. Kazimierza Wielkiego 27 oraz cmentarz żydowski w Inowłodzu.
6. Drewniany kościół Matki Bożej Królowej Korony Polskiej w Spale.

Województwo małopolskie

1. Kaplica św. Kingi w Kopalni Soli „Wieliczka” w Wieliczce – największa podziemna świątynia w Polsce.
2. Tatrzański Park Narodowy z 1955 r. – najwyżej położony park narodowy o charakterze górskim w Polsce, jezioro Morskie Oko u stóp Mięguszowieckich Szczytów.
3. Pustynia Błędowska na pograniczu Wyżyny Śląskiej i Wyżyny Olkuskiej – największy obszar lotnych piasków w Polsce rozciąga się od Dąbrowy Górniczej do gminy Klucze.
4. Bacówka PTTK na Maciejowej – najmniejsze schronisko turystyczne w Polsce.
5. Ojcowski Park Narodowy z 1956 r. – najmniejszy park narodowy w Polsce.
6. Zalipie – najbardziej kolorowa wieś w Polsce.
7. Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu – największy obóz koncentracyjny w Polsce.

Województwo mazowieckie

1. Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu – skansen z 1971 r.
2. Twierdza Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim.
3. Kolumna Zygmunta III Wazy z XVII w. na placu Zamkowym w Warszawie.
4. Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie.
5. Kampinoski Park Narodowy, cmentarz-mauzoleum, Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry.
6. Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku koło Radomia.
7. Łazienki Królewskie w Warszawie – zespół pałacowo-ogrodowy z XVIII w.

Województwo opolskie

1. Pałac w Mosznej – rezydencja śląskiego rodu Tiele-Wincklerów, budowla z największą liczbą wież w Polsce.
2. Ruiny pałacu Schaffgotschów wraz z parkiem i kaplicą grobową w Kopicach.
3. Katedra Podwyższenia Krzyża Świętego w Opolu.
4. Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu-Bierkowicach.
5. Zamek Piastów Śląskich i ratusz w Brzegu.
6. System fortyfikacji miejskich (tzw. polskie Carcassonne) oraz ratusz w Paczkowie.

Województwo podkarpackie

1. Jezioro Solińskie w pobliżu Soliny – największy pod względem pojemności sztuczny zbiornik wodny z największą i najwyższą zaporą w Polsce.
2. Zamek Lubomirskich i Potockich w Łańcucie – dawna rezydencja magnacka.
3. Rezerwat przyrody Prządki im. prof. Henryka Świdzińskiego w gminie Korczyn.
4. Bieszczadzki Park Narodowy z 1973 r. – trzeci co do wielkości park narodowy w Polsce i największy park narodowy w polskich górach.
5. Ruiny gotyckiego zamku Kamieniec na pograniczu Korczyny i Odrzykonii.
6. Skansen Archeologiczny „Karpacka Troja” w Trzcinity koło Jasła – najstarsza ze znanych osad obronnych w Polsce.
7. Fragmenty średniowiecznych obwarowań miasta lub zespół pałacowo-parkowy z pałacem Lubomirskich w Przeworsku.

Województwo podlaskie

1. Białowiecki Park Narodowy z 1932 r. znany z ochrony najlepiej zachowanego fragmentu Puszczy Białowieckiej, Rezerwat Pokazowy Żubrów, ścieżka edukacyjna „Szlak Dębów Królewskich i Książąt Litewskich”.
2. Cerkiew pw. Opieki Matki Bożej na terenie skitu Świętych Antoniego i Teodozjusza Pieczerskich w Odrynkach na Podlasiu, jedyna w Polsce prawosławna pustelnia.
3. Jezioro Hańcza – najgłębsze w Polsce.
4. Prawosławny monaster Zwiastowania Przenajświętszej Bogurodzicy i św. Jana Teologa (Ławra Suprańska) w Supraślu.
5. Bazylika Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w dawnym zespole klasztorным dominikanów w Sejnach.
6. Święta Góra Grabarka koło Siemiatycz z prawosławnym monasterem Świętych Marty i Marii – najważniejsze miejsce kultu religijnego dla wyznawców prawosławia w Polsce.
7. Drewniany meczet w Kruszynianach – najstarszy zachowany meczet tatarski w Polsce.
8. Cerkiew Świętego Ducha – największa świątynia prawosławna w Polsce lub pałac Branickich Białymstoku.

Województwo pomorskie

1. Słowiński Park Narodowy z 1967 r. – ruchome wydmy.
2. Półwysep Helski – najdłuższy półwysep w Polsce.
3. Groty Mechowskie we wsi Mechowo – jaskinia w piaskowcu, pomnik przyrody nieożywionej, najdłuższa grotka skalna w Polsce.
4. Park Dinozaurów w Rodzinnym Parku Rozrywki Łeba Park w Nowęcinnie koło Łeby – największy park tematyczny poświęcony dinozaurom w Polsce.
5. Latarnia Morska Rozewie im. Stefana Żeromskiego z 1821 r. – najstarsza działająca latarnia morska w Polsce.
6. Port morski Gdańsk – najstarszy i największy port morski w Polsce oraz Żuraw – jedna z najsłynniejszych gdańskich bram i najstarszy zachowany dźwig portowy w Polsce.

Województwo śląskie

1. Zabytkowa stacja kolei wąskotorowej lub pocysterski zespół klasztorно-pałacowy w Rudach.
2. Dawny kamieniołom „Gródek” w Jaworznie.
3. Dolina Białej Wisłki obejmująca rezerwat przyrody Wisła w centrum pasma Baraniej Góry oraz cieki wodne Białej i Czarnej Wisłki, wieża widokowa, schronisko PTTK Przystop pod Baranią Górą.
4. Grupa Wielkiej Raczy (tzw. „Worek Raczański”) – najdziksza i najbardziej malownicza część Beskidu Żywieckiego, schronisko PTTK Wielka Racza.
5. Góra Zamkowa z rotundą św. Mikołaja w Cieszynie – jedna z najstarszych i najlepiej zachowana rotunda w Polsce oraz wieża piastowska.
6. Zabytkowa kopalnia węgla kamiennego „Ignacy” w Rybniku w dzielnicy Niewiadom.
7. Muzeum Zamkowe w Pszczynie.

Województwo świętokrzyskie

1. Dąb Bartek w Zagnańsku – pomnik przyrody, jeden z najstarszych dębów w Polsce.
2. Skalki Piekło pod Niekłaniem w gminie Stąporków – najpiękniejszy rezerwat przyrody.
3. Sosna na Szczudłach w Weleczu koło Buska-Zdroju – pomnik przyrody, niesamowita sosna krocząca z pniem ponad 3 metry.
4. Góry Świętokrzyskie – najwyższe wzniesienie Łysica 614 m n.p.m. oraz sanktuarium Świętego Krzyża na Łysej Górze 595 m. n.p.m. – najstarsze sanktuarium maryjne w Polsce.
5. Jaskinia Raj – wapienna jaskinia krasowa odkryta w 1963 r.
6. Krzyżtopór w Ujeździe – ruiny największej rezydencji pałacowej w Polsce.
7. Podziemna Trasa Turystyczna w Sandomierzu.

Województwo warmińsko-mazurskie

1. Wzgórze Katedralne we Fromborku: bazylika archikatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Andrzeja, Muzeum Mikołaja Kopernika, wieża Kopernika, wieża Radziejowskiego z planetarium.
2. Wilczy Szaniec w Gierłozie –kwatery główna Adolfa Hitlera w latach 1941-1944, największa kwatera wojenna führera w Polsce.
3. Mosty kolejowe w Stańczykach – najwyższe mosty kolejowe w Polsce.
4. Piramida z 1811 r. w Rapie – grobowiec rodzinny pruskiego rodu baronów von Fahrenheit, największa zabytkowa piramida w Polsce.
5. Jezioro Śniardwy – największe jezioro w Polsce.
6. Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku.
7. Twierdza Boyen w Giżycku – budowla w kształcie gwiazdy, będąca ważnym obiektem militarnym o znaczeniu strategicznym, wzniesiona w latach 1844-1856.

Województwo wielkopolskie

1. Rogaliński Park Krajobrazowy z 1997 r. – wielowiekowe dęby szypułkowe.
2. Parowozownia Wolsztyn oraz Skansen Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski w Wolsztynie.
3. Ratusz z 1743 r. w Sulmierzycach – jedyny zachowany w całości drewniany ratusz w Polsce.
4. Muzeum Pierwszych Piastów na Ostrowie Lednickim z relikdami najstarszego zespołu preromańskiej architektury pałacowo-sakralnej w Polsce.
5. Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie oraz Drzwi Gnieźnieńskie – unikatowy zabytek romańskiej sztuki odlewniczej, najslynniejsze i najstarsze drzwi w Polsce.
6. Palmiarnia Poznańska w Parku Wilsona w Poznaniu – największa palmiarnia w Polsce.
7. Wiatrak typu koźlak z 1585 r. w tzw. małym skansenie na terenie Wielkopolskiego Parku Etnograficznego w Dziekanowicach – najstarszy datowany wiatrak w Polsce.

Województwo zachodniopomorskie

1. Gosań 93 m n.p.m. – wzniesienie na Wyspie Wolin na terenie Wolińskiego Parku Narodowego, najwyższy klif w Polsce.
2. Ruiny kościoła św. Mikołaja w Trzęsaczu.
3. Stawa Młyny w Świnoujściu – znak nawigacyjny w kształcie wiatraka usytuowany na końcu falochronu zachodniego – najdłuższego falochronu w Polsce.
4. Krzywy Las w okolicach nowego osiedla wsi Nowe Czarnowo i Elektrowni Dolna Odra koło Szczecina – pomnik przyrody, najdziwniejszy las w Polsce.
5. Jezioro Szmaragdowe na terenie Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa” na osiedlu Zdroje w Szczecinie.
6. Latarnia Morska Darłowo w dzielnicy Darłówko w Darłowie, wysokość wieży 21,00 m.
7. Latarnia Morska Gąski we wsi Gąski, wysokość wieży 49,80 m, data budowy 1878 r.